

Förord

När Sveriges Körförbund och Sveriges Kyrkosångsförbund bildades 1925 anslöt sig körrörelsen till det stora projektet att modernisera Sverige.

Under 1800-talet var Sverige ett av Europas fattigaste länder. Misären var utbredd och stora delar av befolkningen i behov av understöd. Vid seklets mitt inleddes ett reformarbete med bland annat obligatorisk folkskola, en ny fattigvårdsförordning och effektivisering av jordbruket. Industrialiseringen bröt upp det gamla bondesamhället, inflyttningen till städerna tog fart. Det politiska systemet öppnades stegvis för demokratis genombrött 1918–1922. Reformerna hämtade kraft ur folkrörelserna som växte fram i slutet av 1800-talet – den organiserade kampen för arbetares och kvinnors rättigheter, för nykterhet, idrott och fri religionsutövning, för egna hem och hembygdens bevarande, för allmän och lika rösträtt. Folkrörelserna strävade efter bildning och utbildning för de breda folklagren. Folkhögskolor och studieförbund startades.

Musik var en bärande kraft – parader och gemensam sång gav mod att stå upp emot överheten – och ett sekulärt och civilt musikliv började växa fram. Musiksällskap bildades för musicerande i körer, kammarensembler och orkestrar. Den muntligt traderade folkmusiken tecknades ned och lyftes fram. Musikutbildningarna gjordes tillgängliga för fler. Musiklivets organisering skedde ofta på initiativ av personer ur samhällets övre skikt, men med ambition att nå ut till mindre bemedlade.

Då Sveriges Körförbund och Sveriges Kyrkosångsförbund bildades fanns mycket av det musikliv vi känner idag på plats. Samma år tillkom Sveriges Radio, som med Radiokören och direktsända konserter nådde ut till samhällets alla delar. Decennierna som följde fortsatte utbyggnaden av det svenska kultur- och musiklivet och sedan 1974 har vi en nationell kulturpolitik.

Det utsträckta reformarbetet var mycket fruktbart. Sverige lyftes ur fattigdom och blev en framgångsrik industrination med stort internationellt inflytande inom politik, handel, vetenskap, kultur och idrott. Tidigare generationers övertygelse om musikens och andra konstarters betydelse för utveckling av individ och samhälle är numera väl belagd genom forskning. Ändå är det långt ifrån självklart med offentliga investeringar i kultur. Tvärtom tycks vi befinna oss i ett skede där den nationella kulturpolitiken på allvar kan komma att ifrågasättas.

Bildandet av Sveriges Körförbund väckte en enorm entusiasm. Gissningsvis var glädjen lika stor inom Sveriges Kyrkosångsförbund och hos de som arbetat för etableringen av Sveriges Radio. Genom musiken skulle människor komma samman och få kraft att ta sig an framtiden. Också vår tids utmaningar kräver stora, gemensamma ansträngningar. Må körsången fylla oss med tillförsikt och glädje.

*Visby våren 2025
Helena Wessman*